

307263

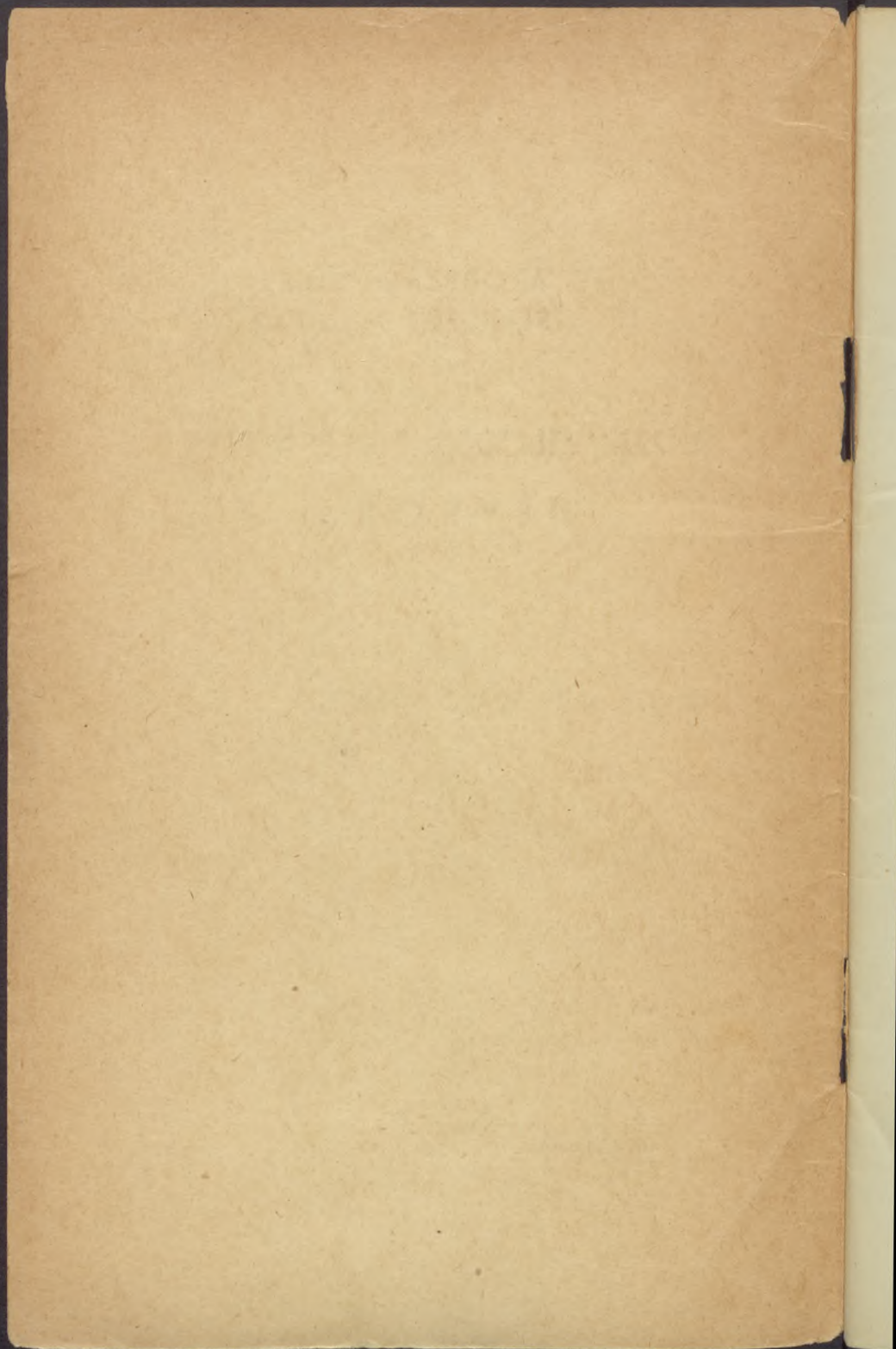
MAGYARORSZÁGI VIDÉKI
ÉS KISEBBSÉGI MAGYAR

KÖZMÍVELŐDÉSI EGYESÜLETEK
NÉVSORA

ÖSSZEÁLLITOTTA :
Dr. KUTHY SÁNDOR

BUDAPEST
A MAGYAR KULTURÁLIS EGYESÜLETEK ORSZ. SZÖVETSÉGÉNEK KIADÁSA

MAGYARORSZÁGI VIDÉKI
ÉS KISEBBSÉGI MAGYAR

KÖZMÍVELŐDÉSI EGYESÜLETEK
N É V S O R A

ÖSSZEÁLLITOTTA:
Dr. KUTHY SÁNDOR

BUDAPEST
A MAGYAR KULTURÁLIS EGYESÜLETEK ORSZ. SZÖVETSÉGÉNEK KIADÁSA

MAGYARORSZÁGI YIDÉKI
ÉS KISEBBSÉGI MAGYAR

KÖZMIVÉZŐI EGYESÜLETEK

MÉVSŐR A

DR. KUNYI SZABÓ

307263

ORSZ. SZÉCHENYI-KÖNYVTÁR	
B Növedéknapló	
195 ³ év	4397 SZ.

Traub B. és Társa könyvnyomdája, Szeged.

Felelős: Bittera Béla.

A magyar vidéki kulturális egyesületek cimtárát először állítjuk össze. Ezt követni fogja a kisebbségi területek városai közmívelődési egyesületeinek cimtára is, hiszen azok is *vidéki* városaink voltak. A fővárosi országos egyesületek (mint pl. az Orsz. Dalosszövetség) vidéki fiókjait nem tartalmazza cimtárunk, sem a fővárosi országos vagy helyi jellegű egyesületeket sem. Felkérjük az egyesületeket, hogy az évközi változásokat központunknak (Budapest, Szent János tér 1.) bejelenteni sziveskedjenek.

Baja

Liszt Ferencz Kör.

1926. évben alakult Karig Emil áll. tkpző tanár, karnagy kezdeményezésére. Évenként több hangversenyt rendez a legelőkelőbb művészekkel, továbbá kulturális, irodalmi és zenetörténeti előadásokat és házi kamarazene estéket, van saját, 42 tagu filharmónikus zenekara (Szántó Jenő karnagy), kamarazene társasága, zeneiskolája. Baján a zeneiskola is száz éves, a zenei élet rendkívül fejlett, amiben a Körnek nagy része van. Elnökei: Szabó Szabovljevits Dusán ny. alispán, Saád Henrik zirci perjel és dr. Baján Ernő, alelnökök: dr. Bernhard Sándor, Kiss A. József, igazgató: Karig Emil. Kiad időközi zenei lapot is (Filharmónia).

Balassagyarmat

Nógrádmegyei Madách Társaság.

Alakult 1919. évben a magyar irodalom és művészet, elsősorban a Madách-kultúra emelésére.

15 tiszteleti és 81 rendes tagja van. Irodalmi és művészeti szakosztálya eddig 133 felolvasó ülést tartott. Évenként 8—10 előadást rendez és néhány vidéki vándorülést. A Társaság közreműködésével állították fel 1937-ben Madách Imre szobrát, Sidló Ferenc alkotását. Működő tagjai: dr. Lepold Antal, dr. Balogh Károly, dr. Dénes Géza, dr. Dornyay Béla, dr. Mikszáth Kálmán, dr. Majtényi Gyula, Antal Zoltán, Nógrádi Papp Dezső, dr. Niedermann Imre, dr. Pályi Pál, Nógrády Horváth Sándor, Somotkay József, Szilárd János. Elnöke: dr. vitéz Huszár Aladár, ügyv. alelnök: dr. Visnovszky Rezső, titkár: dr. Kossatzky Arnold, alelnök: dr. Baross József alispán.

Békéscsaba

Auróra Kör.

1913. évben alakult, most ünnepli 25 éves fennállását. Zenei, irodalmi és képzőművészeti szakosztályai önállóan működnek. Országos hírű zenekulturát teremtett szép hangversenyeivel. (Kodály kórusait 10 iskola 600 növendéke énekelte. Huszka Rózsi, Engel Iván, Pongrácz István innen indultak el.) Irodalmi bérleti estjein neves fővárosi írók működnek közre, azonkívül évenként 10—12 előadás helyi erővel. Sajtó alá rendezi elhunyt tagja, Debreceny Miklós műveit. Működő tagjai: Korniss Géza, Südy Ernő, Déry Ignác, Bakó József, Révész Sándor. A képzőművészeti szakosztály évenként 2—3 kiállítást rendez és előadásokat tart. Nevesebb tagjai, kik részben elkerültek már Csabáról: Bolmányi Ferencz, Csabai Wagner József, Jankai Tibor, Perlrot Csaba Vilmos. A zenei szakosztály vezetője dr. Südy Ernő, irodalmi vezető: Bakó József, képzőművészeti vezető: Mokos József, karnagy: Pongrácz Géza. Tagjainak száma 200, a zenei szakosztályé.

400. Jubileumát képzőművészeti kiállítással és irodalmi ünnepel üli meg. Elnök: dr. Korniss Géza kulturtanácsnok, társelnök: dr. Rell Lajos tanügyi főtanácsos, titkár: dr. Révész Sándor.

Budafok

Casino.

Elnök: Poós Rezső apátplébános, titkár: dr. Demjanovich Endre.

Iparos és Kereskedő Kör.

Elnökség: Tichy Endre, Srick József, Pongrácz Gyula, főtitkár: Tóth Lajos. Közelebbi adatot nem küldött.

Keresztény Polgári Kör.

Elnök: Czermann Antal, titkár: dr. Perlaky Károly.

Csongrád

Csongrádi Közmívelődési Egyesület.

1925-ben alakult, a régebbi zenetársaságból fejlődött ki. Van 20 tagu zenekara, melynek elnöke dr. Szóke Jenő közjegyző, karnagya Szóke István. Kulturális és zenei előadásokat rendez. Elnök: Szedlacsek István apátplébános, titkár: Krámer József.

Debrecen

Szinpártoló Egyesület.

Alakult 1931-ben a debreceni színház barátainak tömörítésére, a színház támogatására, operaelőadások lehetővé tételére. Első elnöke dr. Perjéssy Mihály táblai tanácselnök volt, majd dr. Gergely Jenő. Pár év mulva megszűnt. Az 1938. évben szervezik ujja a magyar színművészet pártolására

dr. Kölcsey Sándorné, dr. Rásó Istvánné, dr. Fornét Béláné, dr. Makkai Sándorné, Juhász Nagy Sándorné, dr. Csűrös Ferencz, dr. Kuthi Sándor, dr. Lévy Zoltán.

Zenekedvelők Köre.

Alakult 1908. évben Simonffy Emil zeneiskolai igazgató és dr. Kenézy Gyula egy. tanár kezdeményezésére, a zenekultura fejlesztésére. A háboru után P. Nagy Zoltán és Kuthy Sándor szervezte ujja, tagjainak száma a 750-et is meghaladta. Bérleti hangversenyeket rendezett előkelő hazai és külföldi művészekkel, különös sulyt helyezve a nemzeti zene ápolására. A magyar dalról rendezett hangversenyét a rádió is közvetítette. A Beethoven centennárium alkalmával itt adták elő először vidéken Beethoven IX. szimfóniáját, számos filharmónikus hangversenyt is rendezett (Hubay : Petőfi szimfóniája). Az ifjuság részére bevezetéssel ellátott népszerű hangversenyeket tart. Diszelnöke Márk Endre ny. polgármester, tiszteletbeli elnöke dr. Kuthy Sándor. Elnök : dr. Tatay Zoltán. igazgató : dr. Baranyi János, titkár : Fáy Árpád.

Máv. Filharmónikusok Zeneegyesülete.

1911-ben alakult, fuvósait a vasuti munkásságból, vonósait a zeneiskola, orvosok, ügyvédek köréből verbuválja. A zenekör a háboru után lendült fel Ábrányi Emil és Zsolt Nándor dirigálása alatt, évenként 3—4 bérleti hangversenyt ad, vidéki turákra, külföldre is elmegy. Elnök : Pénzes Sándor, karnagy : Sauerwald Géza, titkár : dr. Gottenhuber Henrik.

Ady Társaság.

Alakult 1927. évben, a magyar modern irodalom és művészet, elsősorban Ady kultuszának

ápolására. Irodalmi, zenei és képzőművészeti szakosztálya van. Az irodalmi szakosztály főképp az avantgardista magyar írókat szerepelteti. Az Ady Társaság köréből indult ki a debreceni Diéta gondolata. A képzőművészeti szakosztály modern saját és idegen művészek kiállításait rendezi. Kiadta egy sorozatban fiatal magyar írók műveit. Működő tagjai: Ady Lajos, dr. Hankiss János, Verei Soó Rezső, Gulyás Pál, Juhász Géza, Kardos László. Kardos Pál. Az Ady Társaság alapította a KESZ támogatásával az előbb Németh László szerkesztésében megjelent „Válasz” c. folyóiratot. Elnök: Ady Lajos, ügyv. elnök: Juhász Géza, Gulyás Pál, képzőművészeti szakosztály elnöke: G. Szabó Kálmán, zenei szakosztály: Szabó Emil, titkár: Senyei Oláh István.

Gróf Tisza István Tudományos Társaság.

Alakult 1921-ben, az egyetem körében, a tudomány művelésére, a nemzeti irodalom és művészet ápolására, különös tekintettel a Nagymagyar Alföldre, a Tiszántulra és Debrecenre. Szellemtudományi és orvos-természettudományi szakosztálya van. A működő tagokat választják, a pártoló tagok segítik a Társaságot céljai elérésében. Évenként több előadó ülést tart, kiadja a Debreceni Szemle folyóiratot, melynek szerkesztője dr. Hankiss János egyetemi tanár. A társaság első elnöke dr. Tóth Lajos volt, jelenleg dr. Darkó Jenő, a II. osztály elnöke dr. Bókay Zoltán, az Alföldkutató Bizottság elnöke dr. Milleker Rezső, főtítkár: dr. Bodner János.

Csokonai Kör.

Alakult 1890. évben a régi Olvasóegyletből, Csokonai kultuszának és általában a magyar irodalomnak pártolására, Debrecen és a Tiszántul

kulturális fejlesztésére. Irodalmi szakosztály elnöke: Oláh Gábor, titkára: Péterffy László. Általános kulturális szakosztály elnöke: dr. sz. Kun Béla, titkár: dr. Bartha Károly. Szakosztályonként 12 örökös tagja van, azonkívül 30 tagu választmány. A háboru előtt több fiatal író és muzsikus munkája megjelenését segítette elő, kiadta Szabolicska Mihály első verseskötetét, Ady Endre itt mutatkozott be a vidéki közönségnek 1908-ban. Elnök: dr. Papp Károly egyetemi tanár, alelnök: dr. Kardos Albert és Oláh Gábor, főtítkár: Csobán Endre, titkár: dr. Kun Sándor.

Iskolatakarék Egyesület.

Alakult 1937. évben az ifjúság utazási kedvének és kulturájának takarékoskodás utjání fejlesztésére. Ügyvezető: dr. Somlyai József.

Népszerű Főiskolai tanfolyam.

1916 április 16-án alakult meg. Jelenlegi tisztikara: elnök: dr. Darkó Jenő egyetemi ny. r. tanár, alelnök: dr. Csűrös Ferenc ny. városi kulturtanácsnok, titkár: dr. Medveczky Károly áll. gimn. tanár, bizottsági kültagok: dr. Lindenberger János apostoli kormányzó, Maklár Károly ref. püspök, dr. Csűrös Ferenc városi kulturtanácsnok, dr. Nábráczky Béla vármegyei főjegyző, beltagok: dr. Varga Zsigmond, dr. Tordai Vasady Béla, dr. Barabási Kun József, dr. Neuber Ede, dr. Pap Károly, dr. Milleker Rezső, dr. Hankiss János és dr. Darkó Jenő egyetemi professzorok. A Tanfolyam népszerű tudományos előadásokat tart a művelt közönség és a munkásság részére, november és április között. Emellett modern nyelvi tanfolyamokat (angol, francia, lengyel, német, orosz).

Tiszántuli Szépmíves Céh.

Alakult 1932-ben a Tiszántul szellemi életének tömörítésére és fejlesztésére, elsősorban a tiszántuli írók érvényesülésének előmozdítására. Első elnöke dr. Baltazár Dezső. A Társaság Debrecenben és a közeli községekben számos vándorülést tartott, fiatal írókat és festőket pártfogolt. Ügyvezető elnöke: Csobán Endre, alelnökök: Borsos József, Térey Sándor, dr. Zsigmond Ferenc.

Debreceni Műpártoló Egyesület.

Alakult 1904. évben képkiallítások rendezésére, a művészek támogatására. Évenként művésztagjaival kiállítást rendez és megvett képeket sorsol ki a tagok között. Elnöke: dr. Magoss György ny. polgármester és dr. Külcsey Sándor, alelnökök: dr. Csűrös Ferenc és Borsos József, főtitkára: Toroczky Oswald, műtáros: ifj. Kovács János.

Monti Kör.

Alakult az olasz kultúra terjesztésére, az olasz-magyar barátság ápolására. Elnök: Csobán Endre.

Muzeumbarátok Egyesülete.

Alakult 1927. évben a Déri-muzeum támogatására és gyűjteményei fejlesztésére, Zoltay Lajos és dr. Ecsedy István buzdítására. Elnök: Nagybakay-Sesztina Jenő, titkár: dr. Sőreghy János.

Debreceni Székely Társaság.

Alakult 1912-ben a tiszántuli székelyek és a székelyek barátainak tömörítésére. Elnök: dr. Darkó Jenő egy. tanár, titkár: dr. Bares Jenő.

Eger

Gárdonyi Társaság.

Alakult 1923-ban Gárdonyi halála utáni évben, Heves megye íróinak tömörítésére, felolvasások rendezésére, Eger város és Gárdonyi Géza kultuszának terjesztésére. 60 rendes és 20 tiszteleti tagja van. A város egyetlen irodalmi egyesülete, kéthavonként egy előadást tart. Működő író-tagjai: Anka János, Balassa Brunó, Gyomlay László, Gárdonyi Géza, Kriston Endre, Kürti Menyhért, Molnár Kálmán, Mátray Rudolf, Torday Ányos. Évkönyvet ad ki. Elnök: Kürty Menyhért tanker. kir. főigazgató, titkár: dr. Bárány László.

Esztergom

Balassa Bálint irodalmi és művészeti társaság.

Alakult 1926. évben az irodalom és művészet pártolására. Rendes tag 40, levelező tag 60. Célja a vármegye írói, tudósai és művészeinek tömörítése, előadások, kiállítások rendezése. Irodalmi és művészeti szakosztálya van. Évkönyvet is adott ki. Évenként több irodalmi és tudományos előadást rendez. Elnök: dr. Lepold Antal pápai prelátus, főtitkár: Homor Imre.

Gyöngyös

Zenekedvelők Egyesülete.

Alakult 1927. évben a zenekultúra fejlesztésére. Hangversenyeket rendez, saját zenekara is van. Elnök: Polgár István, ügyvezető: Bihari Géza, titkár: Havas Elemér, karnagy: Tomits György.

Győr

Győri Ének és Zeneegylet.

A Richter Antal (Hans Richter édesatyja) által alapított dalegyletből fejlődött ki, 1862-ben

alakult. Első elnöke dr. Kovács Pál, első kar-nagya Böhm Gusztáv. Elnök: Szakács Béla, tit-kár: dr. Polgár Győző. A kulturház megnyitásá-val a Kör újabb lendületet nyert. Halmos László Palestrina Kórust szervezett. Évenként 6 bérleti hangversenyt rendez.

Képzőművészeti és Iparművészeti Társulat.

Alakult 1920. évben a művészetek pártolá-sára, a művészi ízlés fejlesztésére. Kiállításokat rendez, előadásokat tart. Elnök: dr. Bedy Vince, igazgató: dr. Valló István.

Kisfaludy Irodalmi Kör.

Alakult 1908. évben a magyar irodalom művelésére, kivált a két Kisfaludy emlékének ébrentartására, felolvasó ülések rendezése és iro-dalmi művek kiadása által. Tagjainak száma 86. Évenként 30—40 tudományos irodalmi előadást rendez. Működő tagok: Bodó István, Hermann László, Jakab Ferenc, dr. Lám Frigyes, Pohárnok Jenő, dr. Valló István. Elnök: dr. Gálos Rezső egy. magántanár, főtitkár: dr. Bászel Ernő, titkár: dr. Valló István. Kisfaludy könyveket, évkönyvet adott ki.

Győri Szemle Társaság.

Alakult 1930. évben a Győri Szemle ki-adására. Elnök: dr. Bedy Vince. Tartalmas, főkép kulturális tárgyú folyóiratát szerkeszti dr. Valló István.

Gyula

Gyulai Közmívelődési Egyesület.

Alakult 1925-ben a magyar nemzeti kultúra pártolására. Elnök: Vargha Gyula polgármester, titkár: Tarr Dezső.

Gyulai Műbarátok és Művészek Egyesülete.

Alakult 1931. évben a képzőművészetek és népművészet népszerűsítésére. Elnök: Heilingner Károly, titkár: Téchy László.

Hatvan

Közművelődési Egyesület.

Alakult 1924. évben a kultúra fejlesztésére, irodalom, zene és ének művelésére. Előadásokat és hangversenyeket rendez. Elnök: dr. Várkonyi Sándor, ügyvezető: Boross Miksa.

Hódmezővásárhely

Székelly-Magyar Társaskör.

Alakult 1924-ben az erdélyi magyarsággal való szellemi kapcsolatok ápolására. Tagjainak száma 100. Elnök: dr. vitéz Kozma György kir. közjegyző, tb. elnök: Muzsy János leánygymn. igazgató, titkár: Gaál Károly.

Gróf Bercsényi Miklós ifjúsági egyesület.

Alakult 1934-ben az ifjúság nemzeti irányu művelődése előmozdítására. Előadás-sorozatokat rendez, legutóbb a Hungarológia köréből 15 előadást.

Tornyai Társaság.

Képzőművészeti jellegű kulturális egyesület, tagjainak száma 100. Irodalmi és szépművészeti előadásokat és hmvásárhelyi művészek kiállításait rendezi. Elnöke: dr. Endrey Béla polgármester.

Kaposvár

Zenekedvelők Egyesülete.

1903-ban alakult Maár Gyula alispán elnöklése alatt. Hangversenyeket rendez, zenekart szervezett és zeneiskolát állított fel. A szimfónikus

zenekart Molnár István szervezte ujja 1925-ben. Tagjainak száma 138. Elnöke: Kaposváry György polgármester, alelnökök: Kasza Dezsőné és dr. Serényi Antal, igazgató: Soltész Emil, ügyvezető alelnök: dr. Molnár István, titkár: Kengyel Miklós.

Kaposvári Berzsényi Társaság.

1925-ben alakult. Működése egyik része emléktáblák felállítása volt: 1926-ban Niklán, Berzsényi Dániel emléktábláját, 1928-ban Pálóczi Horváth Adám emléktábláját, Kömlődön, 1934-ben Pete Lajos emléktábláját, Hetesen állította fel a Társaság. Egymásután rendezte meg jóhírű dunántúli tárlatait 1927., 1928., 1929., 1934., 1935. években. Berzsényi-könyvtár címen könyvsorozatot indított az 1933. évben. A Társaság megrendezte a Berzsényi-centennáriumot, amely alkalomból nagy centennáris ünnepséget tartott Kaposvárott. A Társaság a Magyar Tudományos Akadémiával karöltve kiadta Berzsényi Dániel összes költői műveit s annak szerkesztését Merényi Oszkár dr. volt főtítkárra bízta. Több pályázatot irt ki a Társaság s eddig mintegy 80 előadást tartott és rendezett, részben a megszállt területek íróinak felsegítésére. A Berzsényi Társaság elnökei: Biczó Ferenc dr. leányliceumi tanár és Merényi Oszkár dr. felső ker. isk. tanár. Főtítkára: Hetey József dr. reálgimn. tanár.

Kecskemét

Katona József Kör.

Alakult a magyar irodalomtudomány és művészetnek Katona József szellemében való ápolására. Évenként több irodalmi és tudományos előadást rendez. Elnöke: dr. Kiss Endre polgármester, titkár: dr. Szabó Ambrus.

Műpártoló Egyesület.

Alakult 1926-ban a kecskeméti művésztelep művészeinek pártolására, kiállítások rendezésére. Elnök: Zimay Károly ny. polgármester.

Kiskőrös

Petőfi Irodalmi Kör.

Alakult 1924-ben a Petőfi-kultusz ápolására, és a költő szülőházában Petőfi-muzeum létesítésére. Irodalmi és tudományos előadásokat rendez. Petőfi születésnapján, december 31-én éjjelkor, Isten szabad ege alatt Petőfi-ünnepélyt tart évről-évre. Elnök: Zoltán János, titkár: Mendelényi János.

Kiskunfélegyháza

Móra Ferenc Társaság.

Alakult Móra Ferenc halála után a város szülöttének, Móra Ferenc kultuszának és a magyar irodalomnak pártolására. Évenként több előadást rendez. Elnöke: Sahin Tóth Rafael.

Kisvárd

Kisvárdai Kaszinó Egyesület.

Alapították 1839-ben az általános kultura művelésére. Kultúrelőadásokat, hangversenyeket és kiállításokat rendez. Tagjainak száma 127. Elnök: dr. Szmrecsányi László, titkár: dr. Borbély Sándor.

Kőszeg

Zenepártoló Egyesület.

Alakult 1905. évben Kovács Ferenc nagy kezdeményezésére. Első elnöke: Freyberger Ferenc gyáros, főtitkára: Szabadváry Ferenc, zenekart szervezett, szindarabokat adnak elő.

Magyaróvár

Szinpártoló Egyesület.

Alakult a magyar színészet pártolására és műkedvelő előadások rendezésére. Elnöke: Sattler János dr. polgármester.

Makó

Makói Zenekedvelők Egyesülete.

Alakult 1931-ben a zeneművészet ápolására. Van 45 működő tagja, filharmonikus zenekara Donáth Antal karnagy vezetése alatt. Évenként négy filharmonikus zenekari hangversenyt rendez. Elnöke Tarnay Ivor alispán, titkár: Wenich Béla.

Mátészalka

Kölcsey Irodalmi és Közművelődési Egyesület.

Alakult 1929-ben a Kölcsey-kultusz ápolására, a magyar irodalom és kultúra népszerűsítésére. A Kölcsey-centennárium alkalmából Kölcsey magyarségei sirja felé emlékművet emel. Elnök: dr. Streicher Andor, főtitkár: dr. Fábian Sándor.

Miskolc

Lévay József Közművelődési Egyesület.

1895-ben alakult a magyar kultúra szolgálatára. Első elnöke Soltész Nagy Kálmán polgármester. Irodalmi előadásokat, 1927-től hangversenyeket is rendez. Van hangversenyzenekara, mely helyi szerzők műveit is játsza. (Thurzó Nagy László, Rákos Arnold, Hollósy Kornél). A Kör elnöke Hodobay Sándor, az irodalmi osztály titkára: Sassy Csaba, a zenei osztály titkára: Thurzó Nagy László, a képzőművészeti szakosztály elnöke: Lichtenstein László. Kiadja a Miskolci Szemle c. folyóiratot.

Műpártoló Egyesület.

Közelebbi adatot nem küldött.

Mohács

Szinpártoló Egyesület.

Alakult 1924-ben a magyar színművészet pártolására, színielőadások rendezésére. Elnök: dr. Margittay Lajos polgármester, titkár: dr. Gyarmathy Imre.

Nagykanizsa

Zrínyi Miklós Irodalmi és Művészeti Kör.

1895-ben Sümegi Kálmán alapította a magyar közművelődés szolgálatára, irodalmi és ismeretterjesztő előadások rendezésére. Dalárdája és zenekara is van. 1920 óta újabb lendülettel évenként átlag 40 kultúrelőadást, hazafias ünnepet, képművelődést, vitadélutánokat, hetenkint könyvismertető délutánokat rendez. Van zenekara is, vegyeskara oratoriumokat is előad, az országos dalosversenyen aranyérmeket nyert. Zenekara szimfonikus hangversenyeket rendez. Elnöke: Szakáll Gyula, karnagy: Vannay János zeneisk. igazgató. Ezenkívül irodalmi, művészeti és tudományos előadásokat is tartanak. Elnök: dr. Tholway Zsigmond, főtítkár: Barbarits Lajos.

Nagykőrös

Arany János Társaság.

Alakult 1925-ben Arany János emlékének ápolására, Törös László buzdítására, aki a debreceni Csokonai Kört vette mintául. Arany János halálozási napján tartja évi első ülését és azontúl havonként májusig irodalmi, történelmi és ismeretterjesztő előadásokat. Évenként tartalmas emlékkönyvet ad ki, összegyűjti Arany kiadatlan

levelezését, Arany-relikviákat. Elnök: Patonay Dezső, főtítkár: dr. Törös László, működő tagjai: F. Szabó Géza, Göde Lajos, V. Szűcs Sándor, Danóczy György, Horváth Zoltán. 38 tiszteleti, 25 alapító, 32 helyi és 79 vidéki tagja van.

Nagykőrösi Zeneegyesület.

Alakult 1927. évben a zenekultura, elsősorban a magyar dalkultura ápolására, zeneiskola létesítésére. Elnök: Jalsoviczky László, karnagy: Neugebauer Róbert.

Nyiregyháza

Szabolcsvármegyei Bessenyei Kör.

Alakult 1898-ban a nemzeti irodalom és műveltség ápolására. Elnökei Feilitzsch Berchtold báró, dr. Kállay Miklós és dr. Mikecz Ödön voltak. 1932-ben Nyiregyházán alakult meg a Magyar Kulturális Egyesületek Orsz. Szövetsége. A kör igen élénk működést fejt ki. Általános kulturális szakosztálya évenként számos előadást rendez hazai és kisebbségi írók közreműködésével, zenei szakosztálya a vidéken Debrecen és Szeged után a legnívósabb hangversenyeket rendezte. 1938-ban ünnepelte fennállása 40-ik fordulóját országos Bessenyei-ünnep keretében. Elnök: dr. Szohor Pál polgármester, főtítkár: dr. Spányi Géza, a zenei szakosztály elnöke: dr. Kovách Dénes.

Orosháza

Filharmónikus Társaság.

1914. évben alakult, amatőr zenekaratókból. Évenként számos bérleti hangversenyt rendez, a legelső hazai és külföldi művészekkel. A társaságnak saját zenekara, színpada és kottatára is van, karnagya: Sass Árpád. Elnöke: dr. Bertóthy Károly.

Pápa

Pápai Városi Közmívelődési Egyesület.

Alakult 1924-ben dr. Tenzlinger József ny. polgármester és Varga László buzdítására a magyar kultúra szolgálatára. Az irodalmi estéken kívül bérleti hangversenyeket is rendez. Működő tagjai: Erdélyi József költő, Vargha László tanulmányi felügyelő. Elnök: dr. Hamuth János polgármester, főtitkár: Vargha László.

Pápai Jókai Kör.

Alakult 1892-ben az irodalom és művészet támogatására irodalmi, zenei és színészeti szakosztállyal. Első elnöke dr. Antal Géza volt.

Pécs

Janus Fannonius Társaság.

Alakult 1931. évben Surányi Miklós javaslatára, Pécs és Baranya iróinak tömörítésére, a város és vármegye multjának feltárására. 11 tiszteleti, 31 rendes, 10 levelező, 30 alapító tagja van, továbbá pártoló tagok. Szépirodalmi, esztétikai és szellemtudományi előadásokat rendez. Több fiatal író munkája megjelenését segítette elő. Működő tagjai: Birkás Géza, Dénes Gizella, Fischer Béla, Halasy Nagy József, Kocsis László, Linder Ernő, Molnár Kálmán, Sásdi Sándor, Tolnai Vilmos. Az elnöki szék Surányi Miklós halála óta betöltetlen, társelnökök: Fischer Béla ny. alispán, Tolnai Vilmos, titkár: Lovász Pál.

Erzsébet Egyetem Tudományos Társaság.

Jogi szakosztály: elnök: Kérészy Zoltán, titkár: Faluhelyi Ferenc. Alakult 1925-ben jogi és társadalomtudományi kérdések megvitatására. Orvostudományi szakosztály elnöke: vitéz dr. Duzár József egy. t. Célja orvosi továbbképzés.

Képzőművészek Társasága.

Alakult 1926-ban a képzőművészetek támogatására. Elnök: Török Lajos rendőrfőkapitány, titkár: Klug György festőművész.

Zenekedvelők Egyesülete.

Alakult 1895-ben a zeneművészet kultiválására, szimfónikus zenekarral. 40 éves jubileumukon nagy hangversenyt rendeztek. Elnök: Lajos Gyula kanonok, alelnökök: Eötvös Jenő, dr. Sik Lajos, titkár: Bokor László.

Kisebbségi Intézet.

Alakult 1935-ben a magyar nemzeti kisebbségek helyzetének tanulmányozására az egyetemi ifjúság kisebbségi ügyek iránti fogékonyságának fejlesztésére, kisebbségi kérdésekkel foglalkozó értekezések kiadására. Alapítója és vezetője: dr. Faluhelyi Ferenc egyetemi tanár.

Rákospalota

Katholikus Kör.

Elnök: Szócs József dr., titkár: Parsch István. Közelebbi adatot nem küldött.

Casino.

Elnök: dr. Keresztes Miklós, titkár: Müller György.

Sátoraljaujhely

Zemplénmegyei Kazinczy Kör.

Alakult 1902. évben. Tagjainak száma 101. Működése iránya: irodalom és művészet pártolása felolvasó esték, hangversenyek, műkedvelő színelőadások által. Van könyvtára és olvasószobája.

Működő tagok: Novák Sándor, Heinrich Zoltánné, Nagy Barna, Zehery Lajos, Szabó Ernő, Izsépy Tihamér, Ligeti Lajos, Emődy László, Binét Menyhért, Ujváry Zoltánné. T. elnök: Emődy László, elnök: Szeszler Ödön min. tanácsos, al-elnökök: dr. Stépán Sándor, Mattyasovszky Kálmán, titkár: dr. Fejes István. Évkönyvet is adott ki.

Sopron

Frankenburg Irodalmi Kör.

Alakult 1877. évben. Tagjainak száma 506. Működése iránya általános magyar kultúra, szépirodalom és zeneművészet. Évenként több kultur-estet rendez. Előadói: dr. Berecz Dezső, Mészáros Sándor, dr. Szentimrey Lajos. Elnök: dr. Soprony Thurner Mihály polgármester. Főtitkár: dr. Berecz Dezső.

Sopron

Liszt Ferenc Zeneegyesület.

Alakult 1829-ben. Elnöke vitéz Simon Elemér ny. főispán, védnöke Eszterházy Pál herceg. Az egyesület ének- és zenekart létesített, zeneiskolát szervezett. Karnagya: Gárdonyi Zoltán zeneszerző. A hangversenyeket szakszerű bevezetők előzik meg, szabadegyetemet is tartanak fenn. Titkár: Thalabér Ferenc.

Szarvas

Zenekedvelők Egyesülete.

Közelebbi adatot nem küldött.

Szeged

Dugonics Társaság.

1891-ben alapították: Lipcsey Ádám, Reizner János, Löw Immánuel, Lázár György, Zsi-

linszky Mihály, Czobor Béla, Pósa Lajos, Sebők Zsigmond, Csonka Ferenc, Milkó Izidor, Kálmány Lajos, Szeremley Sámuel a magyar Alföldön. első-sorban Szegeden a tudomány és irodalom művelésére. Első elnöke Lázár György orsz. képviselő, főtítkára Békefi Antal. Volt szépirodalmi és tudományos osztálya, ezeknek titkárai: Tömörkény István és Móra Ferenc. Dr. Szalay József, a literatus főkapitány elnöklete alatt a két szakosztály egyesült, tagjainak számát ötvenben szabták meg. 46 évi fennállása alatt 307 ülést tartott. Dr. Szalay József halála óta az egyesületet két alelnök vezeti: Sik Sándor egyetemi tanár, költő és Tonelli Sándor kamarai főtítkár, kormányfőtanácsos, író.

*Délmagyarországi Magyar Közművelődési
Egyesület.*

Alakult 1903-ban. Első elnöke Rónay Jenő, Torontál főispánja, alelnöke Herczeg Ferenc, főtítkára Gallovich Jenő volt. Célja volt a ma már megszállt területeken a magyar kultúra terjesztése. Kulturházakat, internátusokat, népkönyvtárakat rendezett be. 1922-ben magyar területre korlátozta működését. Elnök Herczeg Ferenc, alelnök dr. Horger Antal, főtítkár Török Sándor. Az analfabetizmustól a tudományok minden ágára kiterjedő tevékenysége, az ifjuság és a nép művelése főcélja. A múlt évben 200.000 pengős befektetéssel modern bérpalotát épített. Évenként 15.000 pengőt fordít kulturális célokra.

Tömörkény Társaság.

Elnök: dr. Lugosi Döme, alelnökök: dr. Belle Ferenc, Erdélyi Mihály, dr. Tóth Imre, főtítkár: dr. Némegy Gyula, titkár: dr. Madáchy László, igazgató: dr. Veres Béláné sz. Ecsedi

Csapó Mária, jegyzők: Gergely Gergely, dr. Völgyessy Ferenc, főpénztáros: Weisel Samu, ellenőrök: Szemenyey Ferenc, Vinkler László, gazda: Gulácsy Béla, ügyész: dr. Falcione Kálmán.

Országos Dankó Pista Társaság.

Diszelnök: dr. Lugosi Döme, elnök: dr. Némedy Gyula, főtitkár: Török Mihály, főjegyző: Domonkos Margit, jogtanácsos: dr. Némethy Sándor, főpénztáros: dr. ifj. Török Béla, főellenőr: Domonkos Kálmán.

Szegedi Filharmónikusok Társasága.

Alakult 1918-ban a klasszikus és magyar zene művelésére. Egyik legjobb vidéki amatőrzenekart szervezett meg Fichtner Figedy Sándor. Évenként 6 hangversenyt rendez, ellátogat Békéscsaba, Szentes, Orosháza, Makóra. Vendégművészei elsőrangú nevek. Elnök: dr. Pálffy József polgármester, főzeneigazgató Figedy Sándor.

A szegedi „Harmónia”, dr. Kun Izidor fogorvos alapítása, évenként 10—12 elsőrangú bérleti hangversenyt rendez, Debrecen mellett a legnagyobb közönséggel.

Szegedi Képzőművészeti Egyesület.

Alakult 1924. évben a szegedi és alföldi képző- és iparművészet támogatására. Igazgató: dr. Kogutowitz Károly.

Szegedi Fiatalok Társasága.

Közelebbi adatot nem küldött.

Székesfehérvár

Vörösmarty Kör.

Alakult 1867-ben a nemzeti közszellem ébrentartására, az általános kultúra és az irodalom

művelésére. Évenként több előadást rendez a szépirodalom, művészet és a tudomány köréből. Könyvtárt tart fenn. Elnök gróf Károlyi József. Alelnök dr. Kövess Emil. Igazgató dr. Kovács Lajos. Főtitkár dr. Árvay János.

Szeghalom

Polgári Olvasó Egylet.

Közelebbi adatot nem küldött.

Szekszárd

Vas Gereben Irodalmi és Művészeti Kör.

1931. évben alakult a vármegye művész-hajlamu közönségének összefogására, tagjai első-sorban: írók, festők, képző- és zeneművészek. A vármegye minden nagyobb községében kultur-estélyeket rendez. Működő tagjai: Tóth Nándor, Rumi Erzsébet, Gyöngyös Mara, dr. Halmos Andor, Blázsik Ferenc, Gömbös Miklós. Elnök: Schlenker Mihály, főtitkár: Tóth Nándor.

Szentes

Szentesi Közművelődési Egylet.

Alakult 1926. évben az irodalom, tudomány és művészetek népszerűsítésére. Elnök: dr. Csergő Károly alispán, ügyv. elnök: dr. Lakos István. Filharmónikus zenekara van.

Szolnok

Versegly Ferenec Irodalmi Kör.

Alakult 1926-ban a szolnoki írók és irodalombarátok tömörítésére. Irodalmi felolvasó üléseket rendez. Ügyvezető: dr. Kerekes Sándor.

Szolnoki Művészegyesület.

Alakult 1901-ben a szolnoki művésztelep fenntartására és a művészek támogatására. Elnök-

ség: gróf Almásy Endre, Lippich István, dr. Kerekes Sándor.

Szombathely

*Vasvármegye és Szombathely város Kultur-
egyesülete és Faludy Ferencz Társaság.*

A Vas megyei Régészeti Egyesületből fejlődött ki 1899-ben, az általános és nemzeti műveltség terjesztésére. Első elnöke Batthyányi Lajos gróf, titkára Kárpáti Kelemen volt, egyben a muzeum igazgatója. Az egyesület muzeumot (1908) és kulturházat (1910) létesített. Zenei, irodalmi, köznevelődési és képzőművészeti szakosztálya működik. Az irodalmi szakosztály „Faludy Ferenc Társaság” néven önállósította magát, vezetői: Bárdosi Németh János és Mészáros Hugó. A zenei szakosztályba beolvadt a zenekedvelők egyesülete, vezetője dr. Stadler Izidor, bérleti hangversenyeket rendez. 1920-tól Kapy Béla ev. püspök elnöklése alatt indult új fejlődésnek, munkásgymnáziumot, szabadegyetemet létesített. Mai címét 1922. évben nyeri. 1925-től hivatalból elnökei a megye alispánja és a város polgármestere. A muzeum igazgatója báró Miske Kálmán. Működő tagjai: Kárpáti Kelemen, Miske Kálmán, Végh Gyula, Chernel István, Tompa Ferencz, Gayer Gyula, Várady Imre, Finta Sándor, Székely László, Mészáros Hugó, (Ösz Iván), Bárdosi Németh János, Bódás János, Veörös Sándor, Bakó József. Elnök: dr. Ujváry Ede polgármester, főtitkár: Bezzegh Gyula.

Az egyesület székházában működik a Schola Cantorum Sabariensis, mely kiváló egyházi hangversenyeket ad Werner Alajos szervezése és vezetése alatt.

Ujpest

Zeneművelő Egyesület.

1891-ben Goll János zeneszerző buzdítására alakult. Első elnöke Nádaskay Béla, évenként több hangversenyt rendez, szimfónikus zenekart is szervezett, karnagya Urbán Kornél. Elnökség : dr. Ribiczky József, Szalkay József, nemes Schopf Ferenc.

Ujpesti Közművelődési Kör.

Alakult 1877-ben a magyar nemzeti eszme és közművelődés fejlesztésére. Elnök : Hajdu Zoltán.

Veszprém

Szimfónikus Ének- és Zeneegyesület.

1892-ben alakult, házi és nyilvános hangversenyeket rendez. 1933-ban megalakul a Veszprémi Szimfónikus Zenekar is. Alapító elnök : Szabó Sándor. Elnök : dr. Csiba Mór min. tanácsos, karmester : ifj. Farkas Ernő.

Zalaegerszeg

Katholikus Kör.

Elnök : dr. Hollós Ferencz, titkár : dr. Németh János.

Kereskedelmi Kör.

Elnök : Fangler Gyula, titkár : Schischa Dávid. Közelebbi adatot nem küldött.

Casino.

Elnök : dr. Udvardy Jenő, titkár : dr. Deseő Árpád. Közelebbi adatot nem küldött.

Zirc

Bakonyi Kultúregyesület.

Alakult 1931-ben a bakonyi hegyvidék kulturája fejlesztésére, a veszprémi muzeum támogatására. Elnök: dr. Walla Ferenc, titkár: dr. Kukányi Béla.

A KESZ kiadványai

1. Jelentés a Szövetség 1932/33. évi működéséről.
2. Jelentés a Szövetség 1934. évi működéséről.
3. Jelentés a Szövetség 1935. évi működéséről.
4. Az 1935. évi közgyűlés és Liszt-ünnep.
5. Az 1936. évi közgyűlés és Hubay-ünnep.
6. Az 1936. évi jelentés.
7. Erdélyi Városkönyvek. Képes kiadás gróf *Bethlen István* előszavával. Sajtó alá rendezte *dr. Kuthy Sándor*.
8. Kolozsvár, írta: *dr. Maksay Albert*.
9. Marosvásárhely, írta: *Molter Károly*.
10. Nagyvárád. Bevezette: *Lukács Ödön*. Írta: *dr. Tabéry Géza*.
11. Nagynyed, írta: *Berde Mária*.
12. Brassó, írta: *dr. Szemplér Ferenc*.
13. Arad, írta: *Spectator*.
14. Pozsony, írta: *dr. Aixinger László*. Bevezette: *Jankovich Maicell*.
15. Székelyföld, írta: *dr. Ligeti Ernő* (sajtó alatt).
16. Szabadka, írta: *Csuka János*.
17. Ujvidék, írta: *Csuka Zoltán*. (pályanyertes mű, sajtó alatt).
18. Kassa, írta: *dr. Sziklay Ferenc* (pályanyertes mű).
19. Magyar Vidéki Városok. Tanulmány, írta: *Kuthi Sándor*.
20. Az 1936. évi közgyűlés jegyzőkönyve.
21. Jelentés a Szövetség 1937. évi működéséről.

A Szövetség hivatalos lapja (XI. évf.)

VÁROSKULTURA

Képes félhavi folyóirat. Előfizetési ára 24 P.

Budapest VII., Erzsébet-körut 9. sz.

Magyar Kulturális Egyesületek Országos Szövetsége tagnévsora. 1938. év.

Budapest. Deák Ferenc Társaság, Délmagyarországi Közm. Egyesület, Erdélyi Szépmíves Céh Magyarországi Barátainak Szövetsége, Federation Internationale des Concertes magyar nemzeti bizottsága, Gárdonyi Géza Irodalmi Társaság, Hétfői Társaság, Kisebbségi Munkaközösség, Magyar Bibliophil Társaság, Magyar Irodalomtörténeti Társaság.

Baja. Baja sz. kir. város, Liszt Ferenc Kör.

Balassagyarmat. Madách Társaság.

Békéscsaba. Auróra Kör.

Budafok. Iparos és Kereskedő Kör, Kaszinó, Keresztény Polgári Kör.

Debrecen. Ady Társaság, Csokonai Kör, Muzeumbárátok Egyesülete, Műpártoló Egyesület, Monti Kör, Népszerű Főiskolai Tanfolyam, Rothermere Kör, Székely Társaság, Szinpártoló Egyesület, Tisza István Tudományos Társaság, Tiszántúli Szépmíves Céh, Zenekedvelők Köre.

Eger. Gárdonyi Társaság.

Esztergom. Balassa Bálint Társaság.

Gyöngyös. Zenekedvelők Egyesülete.

Győr. Ének és Zeneegyesület, Győri Szemle Társaság, Kisfaludi Irodalmi Kör.

Gyula. Közművelődési Egyesület.

Hajdúnánás. Dal- és Zeneegylet.

Hajdúböszörmény. Városi Dal- és Zeneegylet.

Hódmezővásárhely. Székely-Magyar Társaság.

Tornyai Társaság, Gróf Berzsényi Miklós Egyesület.

Kaposvár. Berzsényi Dániel Társaság, Zenekedvelők Egyesülete.

Kecskemét. Katona József Kör.

Kiskőrös. Petőfi Irodalmi Kör.

Kiskunfélegyháza. Móra Ferenc Társaság.

Kisvárd. Casino Egyesület.

Kőszeg. Zenepártoló Egyesület.

Magyaróvár. Szinpártoló Egyesület.

Makó. Zenekedvelők Egyesülete.

Mátészalka. Kölcsey Ferenc Egyesület.

Miskolc. Miskolc város. Lévay József Egyesület.

Mohács. Szinpártoló Egyesület.

Nagykanizsa. Nagykanizsa város, Zrinyi Miklós Kör.

Nagykőrös. Arany János Társaság.

Nyíregyháza. Nyíregyháza város, Besenyei Kör.

Orosháza. Filharmóniai Társaság.

Pápa. Közművelődési Egylet.

Pécs. János Pannonius Társaság, Kisebbségi Intézet.

Rákospalota. Katholikus Kör, Casino Egyesület.

Sátoraljaújhely. Kazinczy Kör.

Sopron. Frankenburg Kör.

Szarvas. Zenekedvelők Egyesülete.

Szeged. Tömörkény István Társaság, Dél-magyarországi Közművelődési Egyesület, Dugonics Társaság, Országos Dankó Pista Társaság, Harmonia Egyesület, Szegedi Fiatalok Társasága.

Szeghalom. Polgári Olvasó Egylet.

Székesfehérvár. Zenekedvelők Egyesülete, Vörösmarty Kör.

Szekszárd. Vas Gereben Kör.

Szentes. Közművelődési Egyesület.

Szolnok. Verseghy Ferenc Kör.
Szombathely. Szombathelyi és Vas megyei
Közm. Egyesület, Faludi Ferenc Kör.
Ujpest. Zeneművelő Egyesület.
Veszprém. Szimfonikus Ének- és Zeneegye-
sület, Nemzeti Kaszinó.
Zalaegerszeg. Casino, Katholikus Kör, Keres-
kedelmi Kör.

Magyar Kulturális Egyesületek Országos Szövetségének tisztikara 1938.

Védnök: gróf Bethlen István.

Alapító elnök: Klebelsberg Kunó gróf.

Elnök: dr. Kállay Miklós ny. miniszter.

Társadalmi bizottság elnökei: gróf Klebelsberg Kunóné, dr. Kállay Miklósné.

Ügyvezető elnök: dr. Hankiss János.

Társelnökök: gróf Desewffy Aurél, vitéz Huszár Aladár, dr. Imre Sándor, Kállay Bedő Sándor, dr. Lukács Béla, dr. Magoss György, dr. Makkai Sándor, dr. Mikecz Ödön, Móra Ferenc, dr. Pintér Jenő, Vojnovich Géza.

Ügyvezető társelnök: Ady Lajos.

Alelnökök: dr. Baranyi Zoltán, dr. Bárdosi Németh János, Hubay Andor, dr. Jánossy Gyula, vitéz dr. Kozma György, dr. Krátky István, dr. Légrády Ottó, dr. Lepold Antal, dr. Meszlényi Róbert, Surányi Miklós, dr. Szohor Pál, dr. Szudy Elemér.

Tiszteleti tagok: gróf Bánffy Miklós, gróf Eszterházy János, gróf Bethlen György, Jankovich Marcel, Fischer Béla, báró Kemény János, dr. Hegedüs Lóránt, dr. Hubay Jenő, Preszly Elemér, dr. Sipőcz Jenő, Szentiványi József, Szentteleki Kornél, Szentgyörgyi Albert, dr. Sziklay Ferenc, Szüllő Géza.

Igazgató: Kuthy Sándor.

Főtáskák: Csuka Zoltán, dr. Németh László, dr. Lakos István, dr. Spányi Géza.

Titkárok : dr. Pongrácz Kálmán, dr. Makkai László.

Főügyész : Erődy-Harrach Tihamér.

Számvizsgálóbizottság : dr. Somlyai József, Oberle József, vitéz Kadicsfalvi Kornél.

Ellenőr : v. Rátz Gábor.

Könyvelő : Keszthelyi Richárd.

Kisebbségi Bizottság : Ady Lajos, Faluhelyi Ferenc, Csuka Zoltán, Kuthy Sándor, dr. Makkai Sándor, dr. Hankiss János, dr. K. Nagy Zoltán, Mille Géza, dr. Pásint Ödön, dr. Sebess Dénes, dr. Szudy Elemér.

Könyvkiadó és intézőbizottság : Ady Lajos, Juhász Géza, Csuka Zoltán, Térey Sándor.

Választmány : 10 tag és a tagegyesületek titkárai.

Tagegyesületek száma : (a kisebbségi egyesületeken kívül) 44 városban 82 egyesület és 4 város.

A Városok Kulturális Szövetsége kiadványai

1. Az I. ülés jegyzőkönyve. 1928.
2. A II. egyetemes ülés naplója. 1929.
3. Rapport de l'Assemblée de l'Union Culturelle des Villes de Hongrie pour la Société des Nations. 1929.
4. Rapport de la Commission permanente pour l'Union Internationale des Villes. 1930.
5. Kulturbund ungarischer Städte. Sonderabdruck aus dem Städtetag (Berlin). 1930.
6. A városépítés időszerü kérdései. I. könyv. 1931.
7. A III. egyetemes ülés naplója. 1931.
8. Jelentés a Magyar Vidéki Városok Kulturális Szövetsége 1931. évi üléséről.
9. Idegenforgalmi szervezetek itthon és a külföldön.
10. Törvénytervezet a felsőházi törvény módosításáról.
11. Jelentés a Szövetség 1931. évi működéséről.
12. A vidéki városok idegenforgalmi központja alakulása és jkv.
13. A szövetség 6 évi idegenforgalmi működése (1928—1934).
14. Jelentés a Szövetség 1933—34. évi működéséről.

